

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-973/16-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola a Mateřská škola Horní Bradlo, okres Chrudim
Sídlo	Dolní Bradlo 21, 539 53 Horní Bradlo
E-mail právnické osoby	zshornibradlo@seznam.cz
IČ	70985677
Identifikátor	600090264
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Michaela Stará
Zřizovatel	obec Horní Bradlo
Místo inspekční činnosti	Dolní Bradlo 21, 539 53 Horní Bradlo
Termín inspekční činnosti	20., 21. a 24. 10. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně naplňování školních vzdělávacích programů pro předškolní, základní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Horní Bradlo, okres Chrudim (dále „škola“) poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení.

Obec s poměrně vysokou mírou nezaměstnanosti se nachází ve vyhledávané rekreační zóně, uprostřed chráněné krajinné oblasti Železné hory.

V mateřské škole došlo od poslední inspekční činnosti k výraznějšímu poklesu počtu dětí. Aktuálně jich je evidováno 14, dvě z nich v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Kapacita je využita z 56 %. Vzdělávání je uskutečňováno podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Studánka“ (dále ŠVP PV).

V základní škole se počet žáků naopak zvýšil. V letošním školním roce se ve dvou třídách vzdělává celkem 28 chlapců a dívek 1. až 5. ročníku, což znamená 70% naplněnost. Většina žáků je místních, dojíždění je vzhledem k horší dopravní obslužnosti složité. Speciální vzdělávací potřeby byly diagnostikovány u dvou žáků. Výuka je vedena podle aktualizovaného Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Studánka II.“ (dále ŠVP ZV).

Do školní družiny byl v době inspekční činnosti přihlášen maximálně možný povolený počet 25 žáků. Činnost probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání „Studánka... možnosti“.

Školní jídelna zabezpečuje stravování dětem, žákům a zaměstnancům školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola na základě jasně formulovaných konkrétních koncepčních záměrů systematicky zvyšuje kvalitu v jednotlivých oblastech své činnosti. S vymezenými cíli se identifikuje vedle pedagogického sboru i zřizovatel, s nímž škola aktivně spolupracuje. Koncepce rozvoje je spolu s dalšími zásadními dokumenty sdílena na přehledných, aktualizovaných internetových stránkách školy. Vyhodnocování stanovených plánů probíhá pravidelně jednou ročně, na jeho základě jsou přijímána dílčí opatření pro další období. Prostřednictvím vnitřních směrnic má škola nastavena účinná pravidla a mechanismy k organizování činnosti. Delegování pravomocí a úkolů je vzhledem k malému počtu pedagogů omezené. Většinu kompetencí týkajících se chodu mateřské školy předala ředitelka vedoucí učitelce, své povinnosti obě plní zodpovědně a v souladu s právními předpisy, jejich snaha o zvyšování kvality školy je zřetelná. K hlubšímu poznání specifik a vzájemnému provázání jednotlivých součástí školy přispívají společná jednání pedagogické rady, řešeny jsou při nich organizační i pedagogické záležitosti. Propojení mateřské a základní školy vyplývá také z četných společně realizovaných aktivit i z některých vnitřních dokumentů.

Personální obsazení školy umožňuje efektivní naplňování cílů školních vzdělávacích programů. Pedagogický sbor je v současné době stabilizovaný. Předškolní vzdělávání zajišťuje spolu s vedoucí učitelkou ještě učitelka se zkráceným pracovním úvazkem. Obě jsou odborně kvalifikované a s mnoholetou pedagogickou praxí. V základní škole působí kromě ředitelky další dvě vyučující, z nichž jedna je současně vychovatelkou školní družiny. Ta zatím není pro výuku odborně kvalifikovaná, právě si požadované studium pro 1. stupeň základní školy doplňuje. Další vzdělávání pedagogických pracovníků ředitelka podporuje, organizační možnosti jej však zejména v mateřské škole částečně limitují. Proto zde v loňském školním roce učitelky upřednostňovaly formu samostudia. Získané poznatky si vyučující vzájemně předávají, přemýšlejí o nich, diskutují, sjednocují svůj pohled na různé pedagogické otázky. Jejich cílem, který se zjevně daří plnit, je vytvoření kompaktního spolupracujícího týmu, který bude zajišťovat jednotné působení na děti i žáky.

Ředitelka usiluje zejména v součinnosti se zřizovatelem o udržování dobrého technického stavu školní budovy. Mateřská škola má s ohledem na počet dětí velmi kvalitní prostorové

podmínky, které jsou plně využívány k rozličným herním a vzdělávacím aktivitám, dynamickému pohybu i odpočinku. Hračky a didaktické potřeby odpovídají věku dětí a napomáhají jejich osobnostnímu rozvoji. V základní škole s přibývajícím věkem žáci ztrácejí učebny na prostornosti, přesto stále umožňují bezproblémovou realizaci ŠVP ZV. Pouze podmínky pro výuku tělesné výchovy jsou složitější, je nutné docházet do místní sokolovny (v objektu školy není tělocvična) a ani stav školního hřiště není optimální. Pomůcky jsou pořizovány průběžně, podle finančních možností. K obnově a doplňování materiálního vybavení přispívají také sponzorské dary, od poslední inspekční činnosti z nich byla zakoupena interaktivní tabule, sportovní náčiní, hračky do mateřské školy a hry do školní družiny. Celkově prostředí školy, čistota i estetická výzdoba napomáhají pozitivnímu klimatu, které se projevuje v příznivých prosociálních vztazích mezi všemi účastníky vzdělávání. Pozornost je věnována sebe prezentaci každého dítěte a žáka.

Škola zajišťuje bezpečnost dětí a žáků při vzdělávání i všech akcích, které organizuje. Přiměřenou formou je seznamuje s ochranou zdraví, uvedená tematika je přirozenou součástí vzdělávacího obsahu. I prevence rizikového chování je přizpůsobena nejmladší věkové skupině. Náznaky nežádoucího chování jsou řešeny okamžitě, větší incidenty se dosud nevyskytly, čemuž napomáhá rodinné prostředí malé školy. Důraz je kladen také na dopravní výchovu, důvodem je poloha školy přímo u silnice. K obohacení vzdělávací nabídky v této oblasti škola využívá kontakty s různými subjekty (Policie ČR, Dopravní hřiště Chrudim apod.). Akcentován je zdravý způsob života, k němu přispívá pestrý jídelníček ve školní jídelně, zajištěný pitný režim i provozování různorodých pohybových aktivit na školní zahradě či v blízkém přírodním okolí školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Realizované předškolní vzdělávání vycházelo ze vzdělávacího obsahu stanoveného ŠVP PV, převážně zohledňovalo věkové zvláštnosti a možnosti jednotlivých dětí. Patrné bylo tematické i logické propojení všech požadovaných vzdělávacích oblastí, čímž docházelo k podpoře integrovaného vzdělávání. V mateřské škole po celý den panovalo příznivé klima, které umožňovalo dětem osvojovat si dovednosti, postoje i hodnoty důležité pro sociální osobnostní rozvoj. Nápomocny tomu byly i učitelky, které poskytovaly dětem pozitivní vzory prosociálního chování. Uplatňovaný pedagogický styl byl empatický, vstřícný, doplněný až nadstandardním individuálním přístupem. V průběhu vzdělávání bylo vhodně využíváno zejména hodnocení, které mělo motivační charakter a podněcovalo u dětí kladné sebepojetí. Pouze ojediněle bylo zařazeno sebehodnocení vlastní úspěšnosti nebo vrstevnické hodnocení.

Při spontánních činnostech měly děti možnost věnovat se vlastním herním aktivitám. V jejich průběhu samostatně využívaly volně dostupné hračky či připravenou podnětnou nabídku didaktických pomůcek, která rozvíjela zejména smyslové vnímání, předmatematické schopnosti, jemnou motoriku a soustředění. Řízené činnosti probíhaly formou samostatné či společné práce. Dětem v posledním roce před zahájením povinné školní docházky byla věnována zvýšená podpora směřující k úspěšnému pokračování na vyšším stupni vzdělávání. Zvolené metody umožňovaly dětem převážně aktivní zapojení, což ve spojení s účinnou motivací zvyšovalo jejich zájem o učení a odrazilo se zpravidla v jejich citovém uspokojení. V průběhu dne byly děti vhodně vybízeny k samostatnému řešení náhodně vzniklých potíží.

Do vzdělávacího obsahu jsou často včleňovány manuální, výtvarné, literární, hudební a pohybové činnosti. Nedílnou součástí jsou rovněž aktivity podporující získávání poznatků

o okolním světě a utváření povědomí o ochraně životního prostředí. Opomíjen není ani rozvoj komunikativních dovedností v rámci logopedické prevence, i když systematickost v této oblasti nebyla zcela patrná. S dětmi, které mají narušené komunikační schopnosti ve větším rozsahu, je pracováno individuálně. Do programu je také zařazována výchova ke zdraví s utvářením povědomí o zdravém způsobu života. Ze vzdělávacího procesu i záznamů v třídní knize vyplývá méně časté využívání cíleného kooperativního učení a zařazování herních aktivit spojených s vlastním objevováním na základě experimentování.

Vzdělávací nabídka mateřské i základní školy je doplňována rozličnými aktivitami rozšiřujícími poznatky dětí a žáků prostřednictvím přímých zážitků (kulturní představení, exkurze, výlety atd.), jež jsou organizovány ve spolupráci s různými partnerskými institucemi (např. ekocentrum Paleta Pardubice, EKO Hlinecko, Tesla Horní Bradlo).

Realizovaný ŠVP ZV je založen na aktivním učení, jež vychází z tvůrčího školního prostředí a umožňuje respektování individuálních vzdělávacích možností žáků. Stanovený učební plán je naplňován. Organizace výuky byla vzhledem k dojíždějícím upravena, její začátek je posunut na 7:30 h, což je z pohledu místních žáků poměrně časná hodina. V jedné třídě jsou vyučováni žáci 1., 2. a 4. ročníku, v další jsou spojeni 3. a 5. ročník. Na některé předměty se toto uspořádání mění.

Vyučovací cíle sledovaných hodin byly stanovovány s ohledem na schopnosti a znalosti žáků, učitelky jim je vždy přiměřeným způsobem sdělily. Obsahovaly vědomostní složku, někdy méně dovednostní a postojoyou, ve výuce se je dařilo naplňovat.

Všechny hospitované hodiny byly metodicky a didakticky promyšlené. Ve čtení a matematice aplikované inovativní výukové postupy spolu s prolínajícími hudebními, pěveckými, dramatickými a výtvarnými aktivitami přinášejí žákům výraznou motivaci a prožitek, napomáhají lepšímu porozumění, rozvíjejí jejich intelektuální schopnosti, komunikační dovednosti a tvořivost. Vedle frontální a samostatné práce vyučující využívaly činnost ve skupinách či dvojicích, která posilovala vzájemnou spolupráci žáků. Z výukových metod se často objevovalo řešení problémových úloh, rozvíjející logické uvažování a myšlení v souvislostech. Aktivizující bylo pro žáky zařazení činnostního učení, výrazně motivačně působilo propojení probíraných témat s reálnými situacemi každodenního života. Na výborné úrovni byla názornost výuky, učební pomůcky a didaktická technika byly účelně a v maximální míře užívány.

Ve vyučování panovala příjemná pracovní atmosféra. Pro žáky, kteří dokončili práci dříve než ostatní, měly učitelky připravené další úkoly, činnost vhodně diferencovaly. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami upravovaly rozsah úloh či volily jiné, přiměřené jejich možností. Významným přínosem pro kvalitu výuky je činnost asistentky pedagoga, která žákovi vzdělanému podle individuálního vzdělávacího plánu pomáhala s porozuměním zadaným úkolům, průběžně kontrolovala správnost výsledků jeho práce a podporovala udržování pozornosti. V případě potřeby pracovala s celým oddělením (se všemi žáky jednoho ročníku). V rámci vzdělávacího procesu zpravidla nechyběla funkční zpětná vazba. Průběžné ústní pochvaly povzbuzovaly žáky k dalším výkonům. Součástí většiny hodin byla jednoduchá sebereflexe i sebehodnocení žáků. V závěru hodin obvykle proběhlo shrnutí a zhodnocení práce učitelkou.

Školní družina realizuje vyváženě vedle odpočinkové také vzdělávací činnost, při níž mají žáci možnost rozvíjet své zájmy a nadání. Každý den v týdnu je věnován jiné oblasti, která posiluje některou z funkčních gramotností žáků – čtenářskou, přírodovědnou a sociální. Velmi podnětné jsou aktivity spojené s pozorováním, objevováním a experimentováním či práce na dlouhodobém projektu. V rámci činností jsou posilovány prosociální vztahy, pozitivní sebepojetí a sebevědomí žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Projevy dětí v mateřské škole svědčily o postupném osvojování klíčových kompetencí i elementárních základů funkčních gramotností. Děti respektovaly základní společenská pravidla, k sobě navzájem se chovaly převážně kamarádsky a přirozeně mezi sebou komunikovaly. V případě potřeby se uměly domluvit, podělit se o hračky a zejména při spontánních činnostech většinou účinně spolupracovat. V řečových projevech byl zřejmý rozvoj vyjadřovacích schopností, i když u některých starších dětí byl patrný nedokončený vývoj správné výslovnosti všech hlásek. Při činnostech se děti většinou na plnění úkolů soustředily, postupovaly podle instrukcí učitelky, správně určovaly počet a barvy, nacházely společné a rozdílné znaky, zejména starší děti dokázaly složit celek podle vzoru. Patrné bylo požadované utváření vědomostí o přírodě. S ohledem na individuální možnosti zvládaly činnosti pohybové, pracovní a sebeobslužné, i když k těm měly při stolování omezené podmínky. Při hudebních aktivitách zvládaly děti přiměřeně svým schopnostem základní vokální a instrumentální dovednosti. Z výsledků výtvarných aktivit je zřejmé osvojování si různých technik i rozvoj tvořivosti a představivosti. V průběhu dne projevíly děti značnou samostatnost a částečně i schopnost rozhodování.

V základní škole bylo zřetelné rovnoměrné naplňování klíčových kompetencí. Žáci byli schopni učit se samostatně i v kolektivu skupiny. Úroveň komunikace s vyučujícími i se spolužáky přiměřeně korespondovala s jejich věkem, většina z nich dokázala diskutovat o tématu, formulovat svůj názor, argumentovat, využívali širší své slovní zásoby. Výuka se zaměřovala nejen na osvojení učiva, ale také na formování postojů žáků. Sociální kompetence jsou rozvíjeny napříč vzdělávacím procesem, vedle samostatnosti a zodpovědnosti vedou učitelky žáky k toleranci, vzájemné pomoci a sociálnímu cítění. Občanské a pracovní kompetence jsou posilovány společně s přírodovědnou gramotností, žáci se aktivně zapojují do různých ekologických programů (Recyklohraní apod.), třídí odpad, sbírají starý papír.

Škola systematicky sleduje výsledky vzdělávání. V základní škole v posledním klasifikačním období (2. pololetí školního roku 2015/2016) prospělo 96 % žáků s vyznamenáním. Kromě skupinového hodnocení na úrovni tříd monitorují učitelky vývoj jednotlivých dětí a žáků. V mateřské škole si o nich vedou funkční záznamy, v základní škole ověřují kvalitu dosažených očekávaných výstupů zpravidla písemným či ústním zkoušením, k jejichž hodnocení užívají klasifikační stupně. Kromě toho si zaznamenávají další údaje ze svého pedagogického pozorování (aktivita, plnění úkolů atd.). Získané poznatky částečně slouží k plánování individuálně zaměřené vzdělávací nabídky a pedagogické podpory, v mateřské škole zejména pro nejstarší děti.

Ke kvalitním výsledkům vzdělávání přispívají vstřícné vztahy a otevřená komunikace se zákonnými zástupci dětí a žáků. Škola vstřícně reaguje na většinu jejich podnětů, uplatňuje vůči nim partnerský přístup založený na oboustranné důvěře a pravidelném kontaktu. Průběžné informování rodičů o pokrocích dětí, v základní škole o prospěchu a chování žáků a případná řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů napomáhají zefektivnění předškolního a základního vzdělávání. V průběhu roku je vhodně využívána příležitost pro spolupráci pedagogů a rodičů, kteří jsou zváni ke spoluúčasti na různých aktivitách. Výsledky své práce škola aktivně prezentuje na veřejnosti prostřednictvím pořádaných společenských akcí, které obohacují kulturní život obce a přispívají tak k vytváření pocitu sounáležitosti dětí a žáků se školou a místem, kde žijí.

K žákům se speciálními vzdělávacími potřebami přistupovaly učitelky vstřícně. Vedle přizpůsobení rozsahu či obsahu úkolů, případně forem a metod práce dochází u žáků též

k zohlednění při hodnocení. Individuální přístup uplatňují vyučující v průběhu školního roku i u žáků s rizikem školní neúspěšnosti, učivo se jim snaží znovu vysvětlit, řešení hledají spolu s rodiči. Při identifikaci speciálních vzdělávacích potřeb dětí a žáků spolupracují se školskými poradenskými zařízeními, případně dalšími odborníky (např. logoped). Doporučení vzešlá z psychologických a speciálně pedagogických vyšetření jsou respektována.

Závěry

Hodnocení vývoje

- škola si dlouhodobě udržuje vysokou úroveň poskytovaného předškolního a základního vzdělávání.

Silné stránky

- naplňování vzdělávacích záměrů prostřednictvím bohaté spolupráce s rodiči, zřizovatelem a různými dalšími externími partnery,
- pozitivní atmosféra pro vzdělávání dětí a žáků,
- týmově pracující pedagogický sbor a jeho uplatňované jednotné pedagogické působení,
- využití menšího počtu dětí ke zvýšenému individuálnímu přístupu,
- individualizované vzdělávání dětí v posledním ročníku před vstupem do základní školy,
- široké spektrum aktivit rozvíjejících funkční gramotnosti žáků (čtenářská, přírodovědná, sociální),
- využití inovativních postupů, aktivizujících metod a forem práce při výuce jednotlivých předmětů.

Slabé stránky

- podmínky pro realizaci tělovýchovných aktivit na školním hřišti.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- podporovat ve větší míře utváření poznatků a dovedností dětí prostřednictvím experimentování a cíleného kooperativního učení,
- vést děti průběžně k sebereflexi vlastní úspěšnosti i vzájemnému situačnímu hodnocení,
- zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na jazykové vzdělávání a zajistit tak zastupitelnost při výuce anglického jazyka.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina, čj. OÚ/174/09, ze dne 26. 10. 2009
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení v síti škol a školských zařízení, čj. 31 748/02-21, ze dne 6. 12. 2002
3. Rozhodnutí MŠMT o změně údajů vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 5474/2006-21, ze dne 4. 5. 2006
4. Rozhodnutí MŠMT o změně údajů vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 18 503/2008-21, ze dne 1. 10. 2008
5. Jmenování do funkce ředitelky školy ze dne 5. 6. 2002
6. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Studánka“ platný od 1. 9. 2008 a aktualizovaný ke dni 1. 9. 2016
7. Třídní vzdělávací program – školní rok 2016/2017 (mateřská škola)
8. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Studánka II.“ aktualizovaný ke dni 1. 9. 2016
9. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání „Studánka... možnosti“ platný od 1. 9. 2011 a aktualizovaný ke dni 1. 9. 2016
10. Školní matrika (třídní výkazy a katalogové listy) - školní rok 2016/2017
11. Záznamy o dětech docházejících do mateřské školy - školní rok 2016/2017
12. Přijímací řízení pro školní rok 2016/2017
13. Školní řády mateřské školy a základní školy platné od 1. 5. 2015
14. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 5. 2015
15. Rozvrh hodin tříd - školní rok 2016/2017
16. Rozpis přímé pedagogické činnosti ve školním roce 2016/2017 (mateřská škola)
17. Třídní knihy - školní roky 2015/2016 a 2016/2017
18. Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny a zápisní lístky – školní rok 2016/2017
19. Minimální preventivní program – školní rok 2016/2017
20. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – školní rok 2016/2017
21. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní roky 2015/2016, 2016/2017
22. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2015/2016
23. Personální dokumentace pedagogických pracovníků - školní rok 2016/2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka

Mgr. Ladislava Jindrová v. r.

Bc. Dagmar Masopustová, kontrolní pracovnice

Bc. Dagmar Masopustová v. r.

V Pardubicích 16. 11. 2016

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Michaela Stará, ředitelka školy

Mgr. Michaela Stará v. r.

V Horním Bradle 25. 11. 2016